
REVIEW OF ARMENIAN STUDIES DERGİSİNİN 41'İNCİ SAYISI YAYINLANDI

04.08.2020

Review of Armenians Studies dergisinin yeni yayınlanan 41inci sayısında 4 makale ve 1 kitap tahlili yer almaktadır.

Alev Kılıç tarafından kaleme alınan **Facts and Comments** (Olaylar ve Yorumlar) başlıklı 41inci sayının birinci makalesinde, Ocak-Temmuz 2020 arasında Türkiye-Ermeni ilişkileri ve Ermenistanın iç ve dış gelişmeleri ele alınmaktadır. Bu dönemde Nikol Paşinyan hükümeti seçmene olan vaatlerine yerine getirmekte zorluk çekmiştir. Buna bir misilleme olarak; hükümet, Ermenistan bürokrasisini hedef almış, onu eski yönetimlerin bir kalıntısı olmakla ve mevcut hükümetin ilerlemesine köstek olmakla suçlamıştır. Dağlık Karabağ sorunu Ermenistandaki muhalefete siyasi malzeme vermeye devam etmiş, Ermenistan ve Azerbaycan arasında kısa süreli fakat ciddi silahlı sınır çatışmalarına sebep olmuştur. Ermenistan, Rusyayla olan ilişkilerde beliren gerginlik ve Türkiyeye olan yaklaşımın daha olumsuz hale gelmesi bağlamında çok vektörlü dış politikasını sürdürmeye devam etmiştir. Dünyanın diğer yerlerinde olduğu gibi KOVİD-19 pandemisi Ermenistanın ekonomisine de ağır zarar vermiştir.

Deniz Akçay, **The Relativity of Self-Determination Conceptions Regarding the Nagorno-Karabakh Conflict** (Dağlık Karabağ Uyuşmazlığında Self-Determinasyon Tezlerinin Göreceliği) başlıklı makalesinde AGİT Minsk Grubunun, Dağlık Karabağ çatışmasına self-determinasyon formülü açısından yaklaşma ısrarının hukuki değerlendirmesini yapmaktadır. Dağlık Karabağ şu anda Ermenistanın baskın etkisi altındadır, bu sebeple de bahsi geçen bölge kendi iradesini ortaya koyabilecek bir durumda değildir. Bir yandan da Minsk Grubu bu çatışma bağlamında toprak bütünlüğü ve sınırların dokunulmazlığı ilkelerinden uzaklaşmışa benzemektedir. Uluslararası anlaşmaları, mahkeme kararlarını ve tavsiye görüşlerini, çatışmayla ilgili BM kararlarını ve Ermenistan ile Azerbaycanın BMye üye olarak kabul edilme koşullarını inceleyen Akçay, Dağlık Karabağ çatışmasında self-determinasyonun gerçekçi bir çözüm formülü olarak kullanılamayacağı sonucuna varmaktadır.

Melek Çolak, **Hungarian Turan Association, İmam Abdullatif Efendi and a Hungarian Pamphlet on the Armenian Question** (Macar Turan Derneği, İmam Abdüllatif Efendi ve Ermeni Meselesine Dair Macarca Bir Broşür) başlıklı makalesinde 1920lerin başında İmam Abdüllatif Efendi tarafından yayınlanan, Avrupa kamuoyunun Ermeni meselesi ve Türkiye Cumhuriyetinin kurulmasıyla sonuçlanan Millî Mücadeleye olan haksız tutumunu ele alan Macarca bir broşürü incelemektedir. Broşür, belge temelli delilleri kullanarak bu meseleler hakkındaki İngiliz karalama kampanyasını çürütmeyi ve aynı konularda Macar kamuoyunu bilgilendirmeyi amaçlamıştır. Çolak aynı zamanda o dönemde Macaristan var olan Turancılığı, Macar Turan Derneğinin faaliyetlerini ve İmam Abdüllatif Efendinin hangi koşullar altında Macaristanda bulunduğuyla ilgili bilgiler paylaşmaktadır. Görünüşe bakılacak olursa Abdüllatif Efendi, Millî Mücadele dönemi sırasında Türk

hükümeti ile Macar Turancıları arasında bir köprü vazifesi görmüş, broşür ise Macar kamuoyunu Türk Millî Mücadelesine karşı cephe almasını amaçlayanlara yönelik bir kontra-propaganda aracı olarak hazırlanmıştır.

Güzin Çaykırın, **The Ottoman Government's Policies Concerning The Armenian Soldiers In The Ottoman Army And Their Families In Wake Of The Provisional Law Of Relocation And Resettlement** (Geçici Sevk ve İskân Kanunu Sonrası Osmanlı Hükümetinin Osmanlı Ordusunda Görevli Ermeni Asker ve Ailelerine Yönelik Uyguladığı Politikalar) başlıklı makalesinde bir yandan Geçici Sevk ve İskân Kanunu sonrasında Osmanlı ordusunda Ermeni askerlerin öldürüldüğü iddialarını, bir yandan da Osmanlı hükümeti tarafından Ermeni askerlerin ve ailelerinin sevk ve iskâna tabi tutulmamaları yönünde yayınlanan kararnameyi ele almaktadır. Çaykırın, mevcut deliller ışığında Osmanlı İmparatorluğunun Ermeni askerleri öldürmeyi amaçlamış olduğu yönündeki iddiaların mantıklı olmadığı sonucuna varmaktadır. Çaykırın, Osmanlı hükümetinin bahsi geçen kararnameyi yayınlamak ve bu yönde yerel yetkililere talimat göndermekle kalmadığını, aynı zamanda Geçici Sevk ve İskân Kanununun uygulanması sırasında bürokratik hatalar yapıldığı yönünde şikayetlerde bulunan Ermeni askerlerin başvurularını işleme almış ve cevaplamış olduğunu belirtmektedir.

Son olarak Ahmet Can Öktem, Houssine Alloul, Edhem Eldem ve Henk de Smaele tarafından editörlüğü yapılan **To Kill A Sultan - A Transnational History Of The Attempt On Abdülhamid II (1905)** (*Bir Sultanı Öldürmek - II. Abdülhamit'e Suikast Girişiminin Uluslararası Tarihi (1905)*) başlıklı kitabı incelemektedir. Öktem, kitabın her bir bölümünün Osmanlı Padişahı II. Abdülhamide karşı yapılan 1905 Yıldız suikast teşebbüsünü farklı açılardan ele aldığını belirtmektedir. Bu bağlamda yazarlar Osmanlı İmparatorluğu ile diğer Avrupalı devletleri arasındaki etkileşimi ve suikast teşebbüsünün yerel ve uluslararası sonuçlarını anlatmakta ve teşebbüsün EDF ve tartışmalı Belçikalı anarşist Edward Joris gibi faillerini tanıtmaktadır. Öktem; kitabın ilgi çekici bir anlatımı olduğunu, ancak bu anlatım sırasında yer verdiği fazla miktarda bilgi ve bakış açısı sebebiyle okuyucunun aklını karıştırabileceğini belirtmektedir. Kitabın işlediği konuların bugün de yankıları olduğunu ve bu bağlamda kitabın önemli olduğu açıklayan Öktem; buna örnek olarak terörizmin uluslararası ilişkilere ve hukuka olan etkilerini ve terörizmin algılanış şeklinin farklı aktörler ve koşullar çerçevesinde değişime uğradığını örnek olarak vermektedir.

Review Of Armenian Studies dergisinin sayfasına <https://avim.org.tr/tr/Dergiler/Review-Of-Armenian-Studies> adresinden ulaşabilirsiniz.

Dergiye abone olmak veya yeni sayı temini için motulun@avim.org.tr adresi ile irtibata geçiniz.

Kaynak/Source: